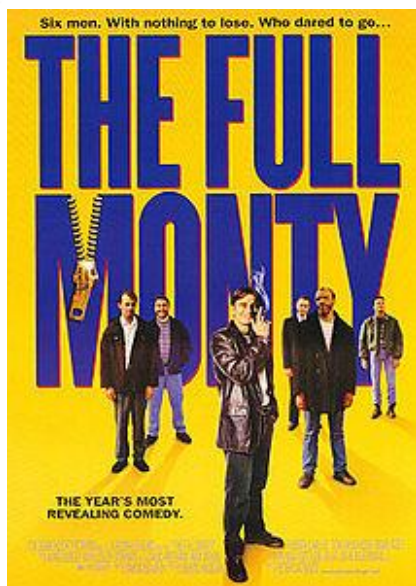

ЕКОНОМТЕОРЕТИЧНИЙ КІНОКЛУБ

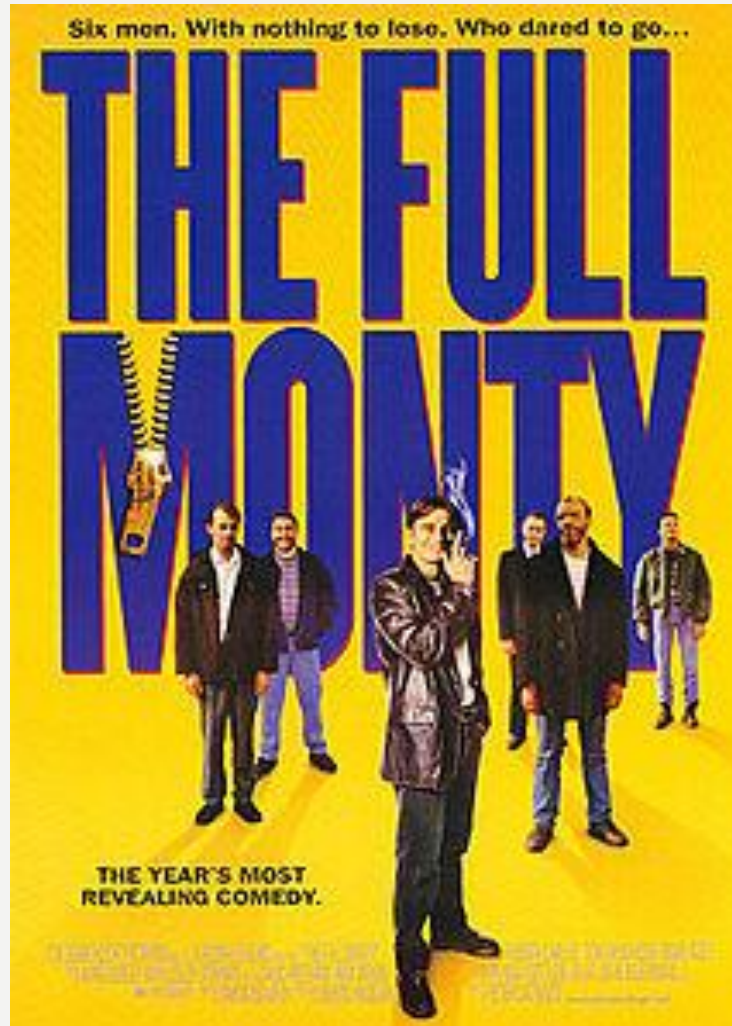

«Чоловічий стриптиз»

*Доповідач: Ірина Петрова, керівник
кіноклубу*

*Співавтор: Олександр Вишневський,
засновник кіноклубу*

«Чоловічий стриптиз»

«Чоловічий стриптиз»

(англ. **The Full Monty**, 1997)

британська кінокомедія режисера Пітера Каттанео, яка чотири рази номінована на премію «Оскар» і отримала премію за найкращу музику до фільму.

Загалом фільм завоював 34 премії.

«Чоловічий стриптиз»: стислий зміст

Головні герої фільму - група безробітних чоловіків, які втратили роботу через закриття заводу. Шукаючи спосіб заробити гроші, вони вирішують стати стриптизерами. Незважаючи на свої страхи та комплекси, вони формують команду, починають тренуватися та готуватися до виступу, який вони намірені зробити "повністю голими".

Фільм використовує комедійні елементи, щоб порушити соціальні стереотипи та теми, такі як розчарування в сучасному житті, безробіття та маскулінність. Він показує, як ця незвичайна ідея стриптизу змінює життя героїв, розкриває їхню внутрішню силу.

КЛАСИЧНА ШКОЛА

Ринкова конкуренція. Класична економічна теорія наголошує на перевагах вільної ринкової конкуренції. Головні герої — безробітні металурги, які стикаються з проблемою адаптації до мінливих економічних умов. Занепад сталеливарної промисловості в Шеффілді призводить до масового безробіття, підкреслюючи вплив структурних зрушень в економіці та потребу людей у пошуку альтернативної роботи. *Таким чином, на першому етапі головні герої програють конкуренцію та залишаються без роботи. На другому етапі головні герої знаходять в собі сили вступити в конкурентну боротьбу в новій для собі сфері та досягти там певних успіхів.*

Попит і пропозиція. Концепція попиту і пропозиції актуальна в «Чоловічому стриптизі», оскільки герої прагнуть задовольнити попит на розваги. Чоловічий стриптиз, який вони створюють, обслуговує певну ринкову нішу та намагаються задовольнити цю нішу серед цільової аудиторії. У фільмі показано, як пропозиція їх «унікальних» послуг перетинається з попитом на такі розваги.

Економічні стимули. Класична економічна школа підкреслює роль стимулів у формуванні людської поведінки. У фільмі герої мотивовані економічним стимулом фінансової вигоди. Безробіття та фінансові труднощі спонукають їх шукати нетрадиційні способи заробітку, що зрештою спонукає їх до створення шоу. Потенційна фінансова винагорода діє як сильний стимул для них подолати свої застереження та скористатися цією можливістю.

НЕОКЛАСИЧНА ШКОЛА

Теорія раціонального вибору. Неокласична економіка припускає, що люди роблять раціональний вибір на основі своїх уподобань і наявної інформації. У фільмі герої роблять свій непростий вибір: або (1) залишитися поза соціально корисною діяльністю, яка оплачується суспільством, або (2) подолати традиційні моральні норми. У підсумках перемагає економічний прагматизм, що й передбачається неокласичною школою у вигляді теорії раціональних очікувань.

Максимізація корисності. Неокласична економічна школа наголошує на максимізації корисності, коли люди прагнуть максимізувати своє задоволення або добробут. У фільмі герої беруться за авантюру (чоловічий стриптиз) з метою заробити гроші, щоб покращити своє фінансове становище. Вони зважують потенційний дохід проти потенційного збентеження або соціальної напруги, прагнучи максимізувати свою загальну корисність.

МАРКСИСТСЬКА ШКОЛА

Концепція класової боротьби. Хоча в фільме відсутній акцент на безпосереднє протистояння класів, але досить яскраво простежується його результат. Вчорашні робітники не змогли відстояти право працювати за своїм фахом.

Теорія експлуатації. Незважаючи на те, що марксистська теорія наголошує, що капіталізм за своєю природою експлуатує робітничий клас на користь класу капіталістів, але в контексті цього фільму ми бачимо, що первинні проблеми головних героїв якраз безпосередньо пов'язані з тим, що промисловий капітал відмовився від експлуатації робочих, і як наслідок, вони залишилися без роботи. І у підсумку, вимушені були зайнятися самоексплуатацією.

Теорія відчуження. Марксистська теорія стверджує, що капіталізм веде до відчуження, оскільки працівники відчужені від продуктів своєї праці та справжньої природи своєї праці. Герої відчують почуття відчуженості через своє безробіття. Вони відчують себе відірваними від традиційного робочого середовища та намагаються знайти мету та ідентичність у суспільстві, яке цінує звичайну зайнятість.

ДЕВЕЛОПМЕНТАЛІСТСЬКА ШКОЛА

Структурна трансформація. Девелопменталістська школа наголошує на необхідності структурної трансформації, коли економіка переходить від традиційних секторів до сучасних галузей. Відмова від рецептів цієї школи багато в чому обумовлює структурні диспропорції, що призводить до ліквідації цілих галузей, що відповідають «застарілим» технологічним устроєм. До таких галузей належить й металургія.

Створення робочих місць. Девелопменталістська школа надає пріоритет створенню робочих місць (державою) як інструменту зменшення безробіття та підвищення рівня життя. Відсутність системної державної політики призводить до необхідності пошуку героями нетрадиційних шляхів отримання доходів.

Розвиток людського капіталу. Девелопменталістська школа підкреслює важливість інвестування в людський капітал через освіту, навчання та розвиток навичок. Героям потрібно отримати нові навички, щоб стати успішними стриптизерами. Вони проходять фізичну підготовку та вивчають танцювальні прийоми, тобто інвестують в себе.

АВСТРІЙСЬКА ШКОЛА

Спонтанний порядок. Австрійська школа наголошує на спонтанному порядку, який виникає на вільному ринку без централізованого планування. Герої починають свою справу не покладаючись на владу чи офіційну організацію. Вони збираються разом, утворюють групу та створюють власний порядок, працюючи над спільною метою.

Суб'єктивна цінність. Згідно з австрійською школою, економічна вартість є суб'єктивною і залежить від індивідуальних уподобань та оцінок. У фільмі герої вірять, що потенційний дохід від чоловічого стриптизу забезпечить їм фінансову безпеку та відновить почуття власної гідності. Рішення піти цим нетрадиційним шляхом ґрунтується на їх суб'єктивній оцінці потенційних переваг, які він може принести їх життю.

Вільне підприємництво. Австрійська школа підкреслює роль підприємців як агентів змін, які виявляють і використовують можливості на ринку. Рішення головних героїв влаштувати стриптиз можна розглядати як форму підприємництва. Вони виявляють прогалини на ринку та розробляють унікальну торгову пропозицію, щоб відрізнити себе від існуючих дій.

ШУМПЕТЕРІВСЬКА ШКОЛА

Підприємництво. Шумпетерівська школа підкреслює роль підприємців як рушійної сили економічних змін та інновацій. Герої демонструють підприємницьку поведінку, визнаючи можливість отримувати дохід. Вони беруть на себе ініціативу, щоб створити стриптиз шоу, демонструючи свою здатність виявляти та шукати бізнес-можливості в складних обставинах.

Інновації. Й. Шумпетер стверджує, що інновації є ключовим рушієм економічного зростання та розвитку. У фільмі рішення героїв створити чоловічий стриптиз — це інноваційна відповідь на їхні економічні проблеми. Вони представляють унікальну та нетрадиційну концепцію розваг у своєму регіоні, виходячи на неосвоєний ринок і задовольняючи попит, який раніше не був задоволений.

КЕЙНСІАНСЬКА ШКОЛА

Безробіття та сукупна пропозиція. Кейнсіанська школа економічної теорії підкреслює згубний вплив безробіття як на окремих людей, так і на економіку в цілому. У фільмі безробіття головних героїв через занепад сталеливарної промисловості відображає ситуацію неадекватної сукупної пропозиції. Їхнє рішення організувати чоловічий стріптиз являє собою спробу заповнити прогалину, що утворилася через зниження традиційних можливостей працевлаштування, тим самим сприяючи сукупній пропозиції та зниженню безробіття.

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ

Інститути та соціальні норми. Інституціональна економіка підкреслює важливість інститутів та соціальних норм у формуванні економічної поведінки. Як безробітні сталеливарники, вони стикаються з проблемою зламу локальних традиційних норм задля отримання доходу.

Залежність від шляху або іншими словами «точка, до якої ти прийдеш, залежить від точки, з якої ти вийшов». Інституціональна економіка підкреслює концепцію залежності від шляху, коли минулі рішення та історичний контекст впливають на поточні результати. Безробіття героїв є наслідком занепаду сталеливарної промисловості, на який вплинули такі історичні фактори, як зміна умов світового ринку. Їхнє прагнення до організації чоловічого стриптизу є спробою відхилитися від шляху економічного занепаду та створити новий шлях для себе, використовуючи свої унікальні навички та обставини.

ПОВЕДІНКОВА ШКОЛА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Обмежена раціональність. Поведінкова економіка визнає, що люди мають обмежені когнітивні здібності та приймають рішення на основі неповної інформації. Рішення головних героїв заснувати чоловічий стриптиз відображає їхню обмежену раціональність, оскільки вони обирають нетрадиційне та ризиковане підприємство для отримання прибутку за складних обставин. Їх вибір зумовлений обмеженою інформацією, емоційними факторами та когнітивними упередженнями.

Соціальні норми та вплив. Поведінкова економіка визнає вплив соціальних норм і тиску однолітків на індивідуальну поведінку. Рішення героїв стати стриптизерами частково мотивоване бажанням кинути виклик суспільним нормам і довести свою спроможність перетнути суспільно визначену межу.

Теорія перспектив. Поведінкова економіка визнає, що на переваги людей щодо ризику впливають суб'єктивні сприйняття та упередження. Герої йдуть на значний ризик, наважуючись організувати чоловічий стриптиз. Їх готовність узятися за цю ризиковану справу можна пояснити теорією перспектив, яка припускає, що люди більш схильні ризикувати, щоб уникнути втрат, а не шукати прибутків. Відчай персонажів і потенційні винагороди від їхніх зусиль переважають уявні ризики. Вони з оптимізмом дивляться на успіх свого шоу, переоцінюючи свої здібності та недооцінюючи труднощі, з якими вони зіткнуться. Ці упередження сприяють їх рішення взятися за справу, незважаючи на всі наслідки.

ВИСНОВКИ

Ситуація запропонована в кіноленті є неоднозначною виходячи з позицій різних шкіл економічної теорії.

Можна стверджувати, що поведінка головних герої в значній мірі узгоджується (навіть заохочується) з позицій шумпетерівської та австрійської школи економічної теорії. Також діяльність головних героїв вписується в положення поведінкової школи.

А з позицій марксистської, девелопменталістської та кейнсіанської шкіл сама ситуація, в якій опинилися головні герої є результат помилок, допущених раніше на державному рівні. При цьому сама діяльність головних героїв навряд зможе її (наявну ситуацію) кардинально виправити для всіх мешканців громади.

ОБГОВОРЕННЯ

- ✍ Які враження від перегляду фільму?
- ✍ Чи надихнув фільм на якісь особисті роздуми на економічну тему?
- ✍ Як фільм зображує виклики безробіття, перерозподілу доходів та економічних перетворень крізь призму різних економічних теорій?